

“V Rozárce mají děti čas vyrůst, v Rozárce rosteme všichni.”

ŠKOLNÍ PROGRAM EVVO

Školní program EVVO	3
Výchovně vzdělávací cíle	4
1.1 Oblast vztah k přírodě	4
1.1.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Schopnost přímého kontaktu s přírodou	4
1.1.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Rozvoj environmentální senzitivity	5
1.2 Oblast vztah k místu	6
1.2.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Znalost svého okolí	6
1.2.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Rozvoj potřeby péče o své okolí	7
1.3 Oblast ekologické děje a zákonitosti	8
1.3.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Vnímání koloběhu roku a cyklů i změn s ním spojených	8
1.3.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Porozumění základním ekologickým dějům a zákonitostem	9
1.4 Oblast environmentální problémy a konflikty	10
1.4.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Povědomí o některých environmentálních problémech a možnostech jejich řešení	10
1.4.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Schopnost formulovat vlastní názor na environmentální problém	11
1.5 Oblast připravenost jednat ve prospěch životního prostředí	12
1.5.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Znalost základních principů ochrany životního prostředí	12
1.5.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Přesvědčení o vlastním vlivu na předcházení a řešení problémů životního prostředí	13

Školní program EVVO

Školní program EVVO je zpracován na základě výsledku z analýzy. Opírá se o RVP PV, dokument Cíle a indikátory pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu v České republice. Také je zpracován v souladu s Metodickým pokynem MŠMT k zajištění EVVO.

Výchovně vzdělávací oblast je strukturována podle Oblastí a kompetencí dle dokumentu Cíle a indikátory EVVO.

Školní program EVVO stanovuje dlouhodobě výchovně vzdělávací cíle EVVO, je platný od školního roku 2023/2024 do roku 2025/2026. Zpracovala Tereza Stará.

Výchovně vzdělávací cíle

1.1 Oblast vztah k přírodě

1.1.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Schopnost přímého kontaktu s přírodou

Očekávané výstupy:

Dítě rádo chodí ven za jakéhokoliv počasí.
Dítě má v okolí školky své oblíbené místo.
Dítě zvládá překonávat výzvy, které mu příroda připraví – sejít prudký kopec, projít bahnem atd.
Dítě je citlivé ke svému okolí, přírodě.
Dítě si všímá změn, ke kterým dochází na často navštěvovaných místech.

Návrhy prostředků:

- Chození ven za jakéhokoliv počasí minimálně dvakrát denně.
- Chození do různého terénu, možnost běhání, přeskakování, přelézání, lezení.
- Chození na boso, do vody.
- Volná a svobodná hra.
- Startéry her - nabídka činností pro děti, které si zatím nedokáží v přírodě najít svoji hru – lopatky, gumová zvířátka, kuličky, nožík, lupy, provazy, nádoby atd.
- Nabídka činností i za nepříznivého počasí – například jít záměrně ke kalužím, hry a pokusy s vodou, při sněhu chodit na kopečky – kreslit do sněhu, kutálet se, stavět ze sněhu, pokusy s ledem atd.
- Pravidelně navštěvovat místa v okolí školky a vracet se k nim.
- Řízené objevování a pozorování rostlin a zvířat, následné vyhledávání informací v encyklopediích či klíčích.
- Sbírání plodů v okolí školky a jejich následné zpracovávání – jablka (křížaly, povidla), šípky (šípkový čaj), bez (bezová šťáva), bylinky atd.
- Hraní pohybových her v různém terénu.
- Sbírání přírodnin a následné činnosti i ve vnitřních prostorách – tvoření v ateliéru, počítání, skládání tvarů, mandal apod.
- Zkoumání přírodnin i ve školce – badatelský koutek s lupami, mikroskopem.
- Stolek ročních dob ve třídě - dlouhodobý projekt.
- Pokusy s přírodninami a živly.
- Výtvarné činnosti venku i uvnitř.
- Poslech zvuků v přírodě na různých místech.
- Lepení přírodnin – tvoření rámečků či obrazců.

- Stavění venku – domečky, bunkry, chýše.
- Konání školky v přírodě.
- Konání přespávání předškoláků pod širákem.
- Příklad v chování učitelů a dalšího personálu.
- Tvoření a hry s nerosty.

Metody hodnocení:

- Vyhodnocení odpovědí na reflexní elipse na otázky například: Co mi dnes udělalo radost? Čeho nového jsem si venku všimnul? Co jsem dnes venku slyšel? Která emoce ve mně dnes převažovala? Jak se cítím teď? Co mě dnes nejvíc bavilo? Co mě překvapilo? Co jsem venku našel? Co jsem dnes venku zažil?
- Hodnocení spontánního chování dětí v přírodě.
- Vyhodnocování staveb, výtvarných činností, zapojování do aktivit s přírodninami.
- Pozorování a vyhodnocení nadšení nebo opačné reakce při větě „Hola, hola procházka nás volá.“

1.1.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Rozvoj environmentální senzitivity

Očekávané výstupy:

Dítě dokáže popsat hodnoty přírody a důvody, proč je pro nás důležitá.
Dítě dbá o pořádek a čistotu, je citlivé k přírodě.
Dítě má povědomí o tom, že i nepatrní živočichové (mravenec, pavouk atd.) mají v přírodě své místo.
Dítě má povědomí o následcích svého chování vůči přírodě.
Dítě se orientuje v živém i neživém prostředí přírody, dokáže pojmenovat různé přírodní materiály, stromy, rostliny, živočichy.
Dítě smyslově i pocitově dokáže vyjádřit svůj prožitek.

Návrhy prostředků:

- Udržování pořádku ve svých věcech, pravidelný úklid ve třídě, na zahradě i v okolí školky.
- Konání brigády rodičů a dětí na zahradě a ve školce.
- Hmatové pexeso a pytlíky, sluchové hádanky, vůně v přírodě.
- Příprava jídla, krájení a ochutnávání.
- Péče o rostliny ve školce i na zahradě.
- Kroužek Zahradníček – stříhání keřů, zalévání, kompostování, setí, sázení, sklizeň.

- Vyhledávání přírodnin a následné hry s nimi.
- Prohlížení knih, hledání odpovědí na otázky.
- Používání emočních karet a obrázků nejen na reflexní elipse.
- Pozorování krajiny, přírodnin atd.
- Navštěvování i vzdálenějších míst školky - lesy.
- Pozorování rytmu roku, opakující se pravidla na jednotlivá roční období. V zimě stromy odpočívají (nelezeme na ně), první kytičky necháváme pro včeličky...
- Dramatizace – hraní rolí.
- Aktivity spojené se Dnem Země a dalšími slavnostmi školky.
- Kroužek Ekotým.

Metody hodnocení:

- Vyhodnocování diskuse na dané téma při elipsách.
- Vyhodnocování pozorování dětí při pobytu venku.
- Rozhovor a jeho vyhodnocování.
- Hodnocení spontánního chování dětí v přírodě.

1.2 Oblast vztah k místu

1.2.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Znalost svého okolí

Očekávané výstupy:

Dítě se orientuje ve vytvořené mapě okolí mateřské školy.
Dítě zná důležitá místa v okolí, které je možné využít pro orientaci.
Dítě si všímá změn a dění v nejbližším okolí.
Dítě zná pravidla při pobytu venku a dokáže je dodržovat.
Dítě dokáže rozlišit, jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými místy.
Dítě ví, jak se jednotlivá místa jmenují.
Dítě se orientuje v prostoru a provozu MŠ, má pozitivní vztah k MŠ.
Dítě se bezpečně orientuje ve známém prostředí.
Dítě si uvědomuje nebezpečí, se kterými se může ve svém okolí setkat.

Návrhy prostředků:

- Pobyt v přírodě s důrazem na konkrétní prožitek – pozorování mraků, stromů, pozorování cesty, hmyzu, hledání zajímavého místa, stejný úsek cesty projít v různém tempu dle kroku zvířat atd.
- Seznámení s místní pověstí, historií či legendou.
- Mapování rostlin v okolí.
- Mapování zvířat v okolí.
- Vytvoření velké mapy okolí naší školky a její následné doplňování a využívání.
- Pozorování a zkoumání zvířat, rostlin, přírodnin atd.
- Vytvoření pravidel a jejich připomenutí před pobytem venku (jednotlivá místa mohou mít svá různá pravidla).
- Tematické okruhy pro jednotlivá místa – les, louka, voda, sad.
- Sběr plodů a jejich využívání.
- Společné pojmenovávání míst v okolí školky.
- Spolupráce s okolními subjekty – například MetroFarm a péče o slepice.
- Využívání situačního učení.
- Třídění přírodnin do skupin podle biotopů.

Metody hodnocení:

- Rozbor a vyhodnocení výtvarné a pracovní činnosti.
- Vyhodnocení fotodokumentace.
- Vyhodnocení pozorování dětí při činnostech a jejich spontánního chování v přírodě.
- Elipsy na dané téma a jejich vyhodnocení.
- Vyhodnocení správných odpovědí na otázky učitele.

1.2.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Rozvoj potřeby péče o své okolí

Očekávané výstupy:

Dítě ví, jakým způsobem ovlivňuje ono samo okolí školky a dovede to vyjádřit.
Dítě zachází šetrně se svým okolím, přírodě a všemu živému.
Dítě sleduje změny ve svém okolí.
Dítě samo vyjádří potřebu péče o okolí, přichází s nápady, jak o něj pečovat.
Dítě respektuje přírodní jevy, například počasí.
Dítě hodnotí své chování, ví, co je dobré a co špatné.

Návrhy prostředků:

- Vyjádření pocitů, které v nás příroda vyvolává – výtvarné techniky, hudební projev, dramatizace.

- Vyprávění příběhů (vyprávět může i kámen na cestě, strom u vody z daného místa apod.).
- Dlouhodobá péče o rostliny na zahradě a ve školce.
- Dlouhodobá péče o jedno místo či rostlinu, strom v okolí školky.
- Setí a sázení.
- Příklad v chování učitelů a dalšího personálu.
- Umožnění spontánně vyvolaného úklidu – při pobytu venku mít s sebou rukavice, pytel na odpadky.
- Pravidelnost a systémovost v zapojování dětí do dění na zahradě a ve školce.
- Vytváření pravidel pro jednotlivá místa či období v roce – například v zimě nelezeme na stromy, protože čerpají sílu na jaro.

Metody hodnocení:

- Vyhodnocení pozorování dětí při činnostech a jejich spontánního chování v přírodě.
- Hodnocení řešení problémových situací zaměřených na environmentální výchovu.
- Diskusní elipsy na dané téma a jejich vyhodnocování.
- Rozhovor a jeho vyhodnocování.

1.3 Oblast ekologické děje a zákonitosti

1.3.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Vnímání koloběhu roku a cyklů i změn s ním spojených

Očekávané výstupy:

Dítě si všímá změn v přírodě, ke kterým dochází během roku.
Dítě zná názvy dnů, měsíců a ročních období, dokáže je určit.
Dítě popíše, jak vypadá strom v různých ročních obdobích.
Dítě projevuje zájem o nové věci, zkouší, experimentuje a proměny komentuje.
Dítě má povědomí o rodnostech a slunovratech, chápe, jak k nim dochází.
Dítě ví, že planeta Země je součástí vesmíru, nejbližší hvězda je Slunce.
Dítě vnímá, že změny jsou přirozené a samozřejmé.
Dítě vnímá, že svět má svůj řád, že je pestrý a pozoruhodný.
Dítě ví, že vše se časem vyvíjí a proměňuje.

Návrhy prostředků:

- Konání jednotlivých slavností s rodiči během roku – podzimní, zimní, jarní, letní.
- Prožívání slavností pouze s dětmi bez rodičů.
- Prožívání koloběhů.
- Pozorování stromů okolo sebe po celý rok či jednoho vybraného.
- Sběr různých přírodnin a plodů po celý rok, jejich následné zpracovávání, uchovávání nebo tvoření z nich.
- Rituál kalendáře každé ráno na elipse.
- Zpívání tematických písní.
- Měnit knihy v knihovničce dle témat a období během roku.
- Stolek ročních dob ve školce – pozorování proměny stolku během roku, sběr přírodnin a úprava podle toho, co se děje venku.
- Sledování a zaznamenávání počasí.
- Samostatné převlékání v šatně, zvědomování, jaké oblečení si bereme v jednotlivém počasí.

Metody hodnocení:

- Rozbor a vyhodnocování činností dětí.
- Rozhovor a jeho vyhodnocování.
- Reflexní elipsa a ranní elipsa a diskuze při ní.
- Rozbor práce s literaturou.
- Pozorování prožívání dětí.

1.3.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Porozumění základním ekologickým dějům a zákonitostem

Očekávané výstupy:

Dítě popíše životní cyklus semínka po strom či rostlinu, seje, sází, pozoruje růst.
Dítě ví, co potřebuje rostlina ke svému životu a růstu.
Dítě zná užitečnost různých opylovačů.
Dítě popíše cyklus vody, vnímá změny v okolí Vltavy a její hladiny.
Dítě ví, že jsou rozdíly mezi živou a neživou přírodou.
Dítě zná význam ohně pro lidský život, umí s ním bezpečně zacházet.
Dítě záměrně vnímá a zná názvy věcí a přírodních jevů – pozná některé stromy, rostliny, zvířata, dokáže pojmenovat počasí, ...

Návrhy prostředků:

- Setkávání s lidmi, kteří jsou z oboru.

- Navštěvování míst souvisejících s tématem (výletní dny).
- Prožitkové učení.
- Využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte.
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm a okolní přírody.
- Práce s obrázkovými materiály, reálnými předměty.
- Vyprávění příběhů – například o kapce, hvězdě, plamínku atd.
- Dramatizace – například, jak to chodí ve včelím úlu.
- Rozřazování na to, co je živé a neživé.
- Diskuse k tématům – například je semínko živé či neživé?
- Pokusy.
- Malování přírodninami, hlínou, květy apod.
- Pozorování ptáků u krmítka, krmení.
- Bádání.
- Zapalování svíčky na elipse – především v zimních časech.
- Naslouchání Koshi – rozvíjení fantazie u jednotlivých živlů.

Metody hodnocení

- Vyhodnocení pozorování dětí při činnosti.
- Vyhodnocení výtvarné a pracovní činnosti.
- Vyhodnocení pracovních listů.
- Rozhovor a jeho vyhodnocení.

1.4 Oblast environmentální problémy a konflikty

1.4.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Povědomí o některých environmentálních problémech a možnostech jejich řešení

Očekávané výstupy:

Dítě je schopné zkoumat příčiny a následky problémů.
Dítě zvládá popsat vybrané environmentální problémy – doprava, voda x sucho, odpady, opylovači atd.
Dítě nachází souvislosti mezi naším chováním a environmentálním problémem – například opylování = plody = jídlo.
Dítě popíše environmentální problém, který zná ze svého okolí – například odpadky v přírodě
Dítě navrhne, jak nějaký environmentální problém může samo pomoci řešit.

Návrhy prostředků:

- Zapojovat environmentální témata do programu.
- Hry s odpady, zkoušet je třídit do správných skupin.
- Při tvoření i hraní se snažit využívat nejvíce to, co školka nabízí, co už je pořízené – předcházet vzniku dalšího odpadu.
- Hry a stavění se zbytkovým materiálem – vzorníky, cívky.
- Ve školce co nejvíce používat přírodní materiál.
- Ukázky obrázků, čtení odborných knih úměrně věku, prohlížení literatury.
- Téma jablka – příběh tří jablíček (sad vedle školky, český velký sad, dovoz ze zahraničí).
- Ekotým – téma bráno více do hloubky (voda, jídlo, odpady, prostředí).
- Pozorování Vltavy, kolik je kdy vody, pozorování živočichů žijící v ní nebo u ní.
- Vodní svět na zahradě.
- Práce se sudem na dešťovou vodu.
- Ekokodex.

Metody hodnocení:

- Rozbor a vyhodnocení pracovní činnosti
- Fotodokumentace.
- Rozhovor a jeho vyhodnocení.
- Hodnocení řešení problémových situací zaměřených na environmentální výchovu.
- Diskuse na reflexní i ranní elipse.

1.4.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Schopnost formulovat vlastní názor na environmentální problém

Očekávané výstupy:

Dítě pocítuje sounáležitost s živou i neživou přírodou, lidmi, planetou.
Dítě dokáže nad problémem přemýšlet.
Dítě dokáže o problému vést rozhovor a analyzovat problém.
Dítě si všimne environmentálního problému a má chuť ho řešit – například odpadky na zemi.

Návrhy prostředků:

- Na elipse i mimo ni klást dětem otevřené otázky.
- Experimentovat a bádát.
- Vyprávění skutečných příběhů k danému tématu.
- Nacházet i jen malé věci, které můžeme v okolí školky měnit, zlepšovat nebo o ně pečovat.

- Podávat srozumitelnou zpětnou vazbu, dávat dětem čas, aby si na věci přišly samy.
- I neúspěch je v pořádku – řešit témata, proč nám rostlina uschla nebo uhnula apod.

Metody hodnocení:

- Vyhodnocení pozorování dětí.
- Rozhovor a jeho vyhodnocení.
- Hodnocení spontánního chování dětí.
- Hodnocení řešení problémových situací zaměřených na environmentální výchovu.
- Diskuse na reflexní i ranní elipse.

1.5 Oblast připravenost jednat ve prospěch životního prostředí

1.5.1 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Znalost základních principů ochrany životního prostředí

Očekávané výstupy:

Dítě vykonává jednoduché činnosti směřující k péči o životní prostředí.
Dítě ví, jaký splach na záchodě kdy použít a proč.
Dítě ví, proč je důležité vypínat vodu (šetřit s ní).
Dítě ví, proč je důležité za sebou zhasínat světlo.
Dítě pomáhá pečovat o okolní životní prostředí.
Dítě dbá o pořádek a čistotu.
Dítě nakládá vhodným způsobem s odpady, dokáže odpad třídit.
Dítě ví, proč a jak předcházet odpadům.
Dítě se stará o rostliny.
Dítě spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí i živé tvory.
Dítě si nandá tolik jídla, kolik sní.
Dítě si všímá toho, že máme minimálně dvakrát týdně vegetariánské jídlo a ví, proč to je důležité.

Návrhy prostředků:

- Příklad v chování učitelů a dalších dospělých.
- Pokusy – například kolik vody proteče, když si mydlím ruce, jak vzniká déšť atd.
- Vytváření naučných cedulí k umyvadlu, záchodu atd.
- Šití látkových pytlíků.
- Připomínat dětem potřeby při jednotlivých činnostech.
- Dbát na úklid ve školce – než si začnu hrát s něčím novým, uklidím to předešlé.
- Stejně označení košů na třídění po celé školce.
- Zalévání a péče o rostliny ve školce i na zahradě – kroužek Zahradníček.
- Roční témata Ekoškoly (Voda, Odpady, Jídlo, Prostředí), pravidelné schůzky Ekotýmu, plánování, realizace a vyhodnocování.
- Pokusy a objevy s vodou.
- Pravidelné páteční zalévání rostlin.
- Exkurze na daná témata – například Zemědělské muzeum, farma.

Metody hodnocení:

- Vyhodnocení pozorování dětí.
- Rozhovor a jeho vyhodnocení.
- Hodnocení spontánního chování dětí.
- Hodnocení řešení problémových situací zaměřených na environmentální výchovu.
- Rozbor pozorovacích a pokusných aktivit.
- Diskuse na reflexní i ranní elipse.

1.5.2 Dílčí výchovně vzdělávací cíl: Přesvědčení o vlastním vlivu na předcházení a řešení problémů životního prostředí

Očekávané výstupy:

Dítě má osvojené dovednosti pro ohleduplné jednání vůči přírodě, pro šetrný pobyt v přírodě.
Dítě si je vědomé, že způsobem, jakým se chová on i jeho okolí, ovlivňuje životní prostředí.
Dítě má povědomí o významu životního prostředí pro člověka.
Dítě se chová šetrně ke svému přírodnímu okolí.
Dítě zachází šetrně s hračkami, knihami a dalšími pomůckami.
Dítě vypíná vodu při mydlení rukou.
Dítě používá malý a velký splach.
Dítě při tvoření používá tolik materiálu, kolik ví, že zpracuje.

Dítě šetří papírem, pokreslí ho z obou stran.

Návrhy prostředků:

- Podporovat dítě při řešení důsledků svého chování – utřít po sobě rozlitou vodu, zamést po sobě drobečky atd.
- Příklad v chování učitelů a dalšího personálu.
- Vybudování hmyzího domečku na školní zahradě (nad sklepem).
- Prezentace výtvarných a pracovních výrobků s environmentální tematikou širší společnosti – například v místní kavárně.
- Ekologický výukový program z Ekocentra Podhoubí.
- Práce ve skupinách.
- Nácvik dovedností – zařazení do programu, s dětmi si pravidelně povídat o tom, jak zacházet s pomůckami.
- Při řízených činnostech dbát na správné zacházení s pomůckami.
- S dětmi si dávat zpětnou vazbu (reflexní elipsa), povídat si o tom, například proč se kniha roztrhla, co příště udělat jinak...

Metody hodnocení:

- Rozbor a vyhodnocení výtvarné a pracovní činnosti.
- Fotodokumentace.
- Vyhodnocení pozorování dětí.
- Rozhovor a jeho vyhodnocení.
- Hodnocení spontánního chování dětí.
- Hodnocení řešení problémových situací zaměřených na environmentální výchovu.
- Diskuse na reflexní i ranní elipse.